

Varhaiskasvatuksessa tulee voida valita kaurajuoma lehmänmaidon sijaan

Yhä useampi lapsi juo lehmänmaidon sijaan kaurajuomaa. Järvenpään varhaiskasvatuksessa kaurajuomaa tarjotaan lääkärintodistuksella todennetuille allergikoille sekä esimerkiksi vegaaniruokavaliota noudattaville lapsille.

Muille lapsille, jotka juovat kaurajuomaa lehmänmaidon sijaan, ei kaurajuomaa ole ollut tarjolla päiväkodin puolesta. Kuitenkin jo vuosien ajan joissakin yksiköissä vanhemmat ovat voineet tuoda lapselleen omat kaurajuomat päiväkodissa tarjottavaksi. Nyt tämä ei ole enää mahdollista.

Järvenpään varhaiskasvatuksessa olevien lasten vanhemmat saivat alkusyksystä viestin, ettei päiväkodin keittiö voi enää hygieni- ja turvallisuussyistä säilyttää ulkopuolelta tuotuja elintarvikkeita, kuten "kauramaitoja" tai muita vastaavia tuotteita.

Ilmoitus uudesta kaurajuomalinjauksesta tuli perheille yllättäen. Eräs äiti kertoi, että nyt hänen lapsensa ihmettelee, miksi toiset saavat kaurajuomaa mutta hän ei. Aiemmin hän osasi hakea omalla nimellään varustetusta tölkistä juomansa. Nyt hänelle on tarjolla vettä.

Vihreä valtuustoryhmä ymmärtää omien kaurajuomapurkkien säilyttämiseen ja käyttämiseen liittyvät hygieni- ja turvallisuusnäkökulmat. Emme kuitenkaan ymmärrä sitä, mikseivät kaikki halukkaat voi saada kaurajuomaa.

Kaurajuoman juojissa on esimerkiksi lapsia, joilla on todettu maitoallergia vauvaiässä. Tämä ei kuitenkaan kaikilta lapsilta edellytä täyttä maidottomuutta, mutta kaurajuoma on lehmänmaitoa parempi juomavaihtoehto. Kun varhaiskasvatuksessa vaihtoehtoina ovat olleet joko ruokavaliolomakkeella ilmoitettu maitoallergia ja sen myötä täysi maidottomuus tai allergian ilmoittamatta jättäminen ja oman kaurajuomapurkin tuominen päiväkotiin, moni on valinnut jälkimmäisen.

Nyt uuden linjauksen myötä moni perhe on kääntynyt neuvolapalveluiden puoleen saadakseen lääkärintodistuksen kaurajuomalle. Vihreän valtuustoryhmän mielestä tällainen on resurssien hukkaa. Järkevämpää on, että perheillä tulee olla mahdollisuus ilmoittaa ruokavaliolomakkeella lapselleen juomaksi kaurajuoma tai lehmänmaito. Näin toimitaan esimerkiksi Helsingissä.

Kaurajuoma on tullut vapaavalintaiseksi ruokajuomavaihtoehdoksi kaikkiin Helsingin päiväkodeihin vuosi sitten syksyllä. Tarjolla on vitamiinoitu kotimainen kaurajuoma. Taustalla on ollut kaupunkilaisten toive kasvipohjaisten juomien lisäämisestä. Tätä toivetta pilotoitiin hankkeena vuosina 2020-2021. Kaurajuoma sai pilotissa positiivisen vastaanoton ja nyt vakiintuneena juomavaihtoehtona päiväkotikohtaiset kaurajuoman kulutusmäärät ovat olleet tasaisessa kasvussa.

Rasvaton maito on määritetty suosittavaksi ruokajuomaksi suomalaisissa ravitsemussuosituksissa vuosikymmenten ajan. Vuonna 2019 julkaistussa toisen asteen opiskelijoiden ruokailusuosituksessa kasvijuomat, kuten soija- ja kaurajuoma, nostettiin ensimmäistä kertaa rasvattoman maidon rinnalle vaihtoehtoiseksi ruokajuomasuosituksiksi. Kouluruokailuun ja varhaiskasvatukseen ruokailuun liittyvät suositukset ovat tätä vanhempia. Kesällä 2023 julkaistun, päivitetyn pohjoismaalaisen ravitsemussuosituksen pääsanoma on tämä: suosi kasvikuntapainotteista ruokavalioita, vähennä lihankulutusta ja syö enemmän kalaa.

"Terveyttä ruoasta - suomalaiset ravitsemussuositukset 2014" uudistetaan uusien pohjoismaisten suositusten pohjalta. Uudistamistyö on loppusuoralla kun uudet kansalliset ravitsemussuositukset julkaistaan nyt loka-marraskuussa.

Ruokailu ja ruokakasvatus ovat varhaiskasvatuksessa pedagogista toimintaa ja osa kokonaisvaltaista hyvinvointioppimista. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Järvenpään varhaiskasvatuksessa tulee voida valita kaurajuoma lehmänmaidon sijaan.

Järvenpäässä 16.9.2024

Aloitteen tekijä Vihreä valtuustoryhmä

Allekirjoitus